

2003  
Nr 9



# Õpetaja

Esimesel koolipäeval  
Autopõrnika  
Talulaste suvi  
Laisküdi ja virküdi  
Ämblik  
Kusti naisevõtt

ISSN 0134-2266



SIGRID VÄÄRTNÕU

# PINGINAABRID

**L**apsed, kindlasti oli teil enne koolitulekut väga tore ja sündmusrohke suvi. Täna sees tunnis joonistamegi seda, mis igaühele teist kõige rohkem meelde jäänud." Kohe hakkas klassis kostma paberikahinat ja pliiaatsite klõbinat. Esimene joonistamistund esimesele klassile oli alanud.

Joonas kiikas vargsi naabri poole. Maaritil olid juba paber ja pliiaats laual. Nüüd krõbistas ta pinali kallal ning pani ka kustutuskummi laua nurgale. Pisut kulmukortsutust ja juba ilmusid paberile meri ja päike. Rohkem ei saanud Joonas pinginaabri pilti uurida, sest õpetaja laskis pilgul üle nohiseva klassi käia. Joonase paberile ilmusid tuttavad kujud. Kriipsu-Jukust vanaisa ja vanaemagi heina riisumas. Kaugemal vanker ja selle ees hobune. Kuid vaata kuidas tahad, hobune ei paistnud üldse maa-Miku moodi. Oli rohkem nagu naabritädi kiisu Nurr. "Kere peaks suurem ja jalad pikemad olema," arutles poiss endamisi, "aga ega vist üle teha ei kõlba, siis jääb kass hobuse seest ikka paistma. Tuleb täiesti maha kustutada ja uus Miku vankri ette joonistada. Peab Maaritilt kummi küsima." Suure hommikuse ähmiga oli Joonase oma kahjuks koju ununenud.

"Kas ma tohin korraks sinu kustukummi võtta?" sosistas Joonas. Maariti peenike suu läks veel kriipsumaks. "On ikka kadekops, ei tee väljagi." Pahaselt nuhisedes joonistas Joonas uue hobuse. "Pilt oleks täitsa ilus, kui seda eelmist vusserdist ei paistaks," katkestas poisi mõtted kellahelin.

"Lõpetage kodus pildid ära ja võtke homme kaasa, teeme siis näituse," ütles õpetaja laua tagant tõustes. "Aga nüüd on meil väike vahetund. Mängime midagi. Teeme nii, et tüdrukud valivad endile paarilised."

Joonas võpatas, kui tema käe haarasid Maariti soojad sõrmed.

"Tead, kui vahetund lõpeb, siis lähme ja kustutame sinu pildid sodi-podi ära. Sul on vahva joonistus. Ema ütles, et koolitunnis ei tohi ilma õpetaja loata sõnagi rääkida. Seepärast ma ei saanudki sulle öelda, et võid küll minu kummi võtta."

Joonas tundis, kuidas meel korruga imekergeks muutus. Tal on väga tore pinginaaber! Ei ole mingi kadekops ja piltigi kiitis.

"Kui näitus läbi, siis kingin oma joonistuse Maaritile," mõtles Joonas.



IRA LEMBER

# MOSSIS NÄGU



Illustreerinud TIINA REINSALU

**Ü**ks halva tuju ja mossier näoga laps läks kooli. Miks ta tuju halb oli, kes seda teab ja kes seda temalt küsida tihkas. Ehk tuli hommikul voodist pahema jalaga välja, kes teab!

Nii kui see laps, kelle suunurgad allapoole, oma klassi läks, oma pinki istus ning korra pilguga pinginaabrit riivas, teate, mis juhtus? Jalamaid jäätus pinginaabri naeratus samuti vingus grimassiks.

Nüüd istus klassis kõrvuti juba kaks mossier last, kes põrnitsesid vihaselt kõiki teisi. Ja keda nende pilgupiigid tabasid, need hakkasid otsemaid kah mossierama ja vihaselt teisi põrnitsema. Kui koolikell tunni alguseks helises, oli juba terve klass mossier näoga.

Õpetaja tuli rõõmsalt klassi, kuid nähes krillis silmadega lapsi, kadus temagi näolt naeratus. Õpetajal ei saagi olla hea tuju, kui ta ees on ainult mossier lapsed. Õpetaja peab ju lapsi õpetama, aga mossierajad ei suuda kõige lihtsamatki ülesannet lahendada.

Hirmus kohe mõelda, mis oleks sellest koolist saanud, kui direktor poleks juhuslikult klassi astunud. Direktor mõistis kohe olukorra tõsidust, astus kähku klassist välja ja, seljaga ukse poole seistes, keeras selle lukku. Uksele aga pani sildi, millel seisis suurte tähtedega **KARANTIIN**.

Nii ei saanud mossierajate klassist keegi vahetunni ajal välja teisi nakatama. Alles siis, kui koolipäev oli läbi ja teised lapsed majast lahkunud, avas direktor mossierajate klassi ukse. Mis ta lastele ütles? Ütles, et edaspidi ei luba ta enam kellelgi mossier näoga üle koolimaja läve astuda.

Mitte keegi ei öelnud selle peale, et ongi hea!

Iga lollgi ju teab, et kes pole koolis käinud, lolliks jääb.



ELLEN NIIT  
**MUULUKAVÄLU**

MUULUKAMÄLU  
AITAB OTSIJAL LEIDA  
MUULUKAVÄLU.

\*  
VAHAJAS PLOOM, SU  
LÖHN SIND NIIKUINI REEDAB!  
TÜHJA POED PEITU.

\*  
ÕUNAPUU ALLA  
KARGAS PUNANE PALL. KAS,  
HULL, EMIGREERUS ?

\*  
TÄISKUU PEALT MÕÖTU  
VÖTNUD ON KÕRVITS. KUID KURK ?  
SEE OOTAB NOORKUUD !

\*  
JORJENIÕIS JU  
SUSSITUTIKSKI PASSIKS.  
KUID LILLEKS KÄIB KA.

\*  
KOLLASE KANGA  
PÕLD-LAVA KATTEKS LAOTAS  
NÄITEJUHT RAPS.

\*  
NIIDUKILÖGIN  
KUULUTAB: MAASIKAAEG  
PEAGI ON ÜMBER.

OOO LEELO MÄRJAMAA

UDUSULGEDESSE SULETUD  
PUHKAB KUU –  
SUUR KULDNE MUNA  
ÕÕ PEHMES PESAS.



ANDRUS NORAK  
**KULU**

KUI NÄEN SUVE LÕPUS ROHTU,  
TEAN, ET NIIPEA ME EI KOHTU.  
KARJAMAAL KUI ROHI KULUB,  
SAAB TA UUEKS NIMEKS – KULU.

KULU ALL ON PUHAS MULD.  
KULU VÕTAB HÄSTI TULD.  
KULU, SEE ON KUIVAND ROHI  
MIDA SÜÜDATA EI TOHI.

JALAS PÜKSID KULUVAD  
NEILGI NIMEKS KULUVAD.

ANDRUS NORAK  
**KELLEKS SAADA?**

KELLEKS SINA SAADA TAHAD?  
MA EI TAHAKS OLLA PAHA.  
TAHAN SAADA VÄGA HEAKS,  
ET MUST VÄGA PALJUD TEAKS.

SAADA VÕIKS KA PALJU PALKA,  
PALK SEESAMA ON MIS RAHA.  
MA EI TAHAKS ÜLDSE KARTA,  
MIS ON KURI VÕI MIS PAHA.

KUULSAKS SAADA LIHTNE POLE,  
RASKE ON, JAH EKS TA OLE.  
ÕNNEKS MUL, ON AEGA VEEL,  
ET SAAKS MINUST TEHTUD MEES.



MILVI PANGA  
**KES MIDA TEEB**

MEID TERVEKS RAVIB ARSTKOND.  
ME PIIRE VALVAB PIILKOND.  
SUURT SAADAB KORDA SAATKOND  
KUI ÜHES PAADIS PAATKOND.  
KEL MEELDIB SPORT JA VÕISTKOND  
NEIST KOOSNEB NAIS- JA MEESKOND.  
KOOS LAUAS ISTUB LAUDKOND  
JA JUHTKOND JA PEREKOND.  
NEIST ENDIST SÕLTUB ÕHKKOND,  
KAS MADAL- VÕI KÕRGRÕHKKOND.  
KAMP KOOLIJÜTSE TEEL ON  
– ME TULEVANE KOOLKOND.

MILVI PANGA  
**NAHKHIIR**

EI OLE NAHKHIIR NAHAHOIDJA.  
EI LASE ELU NAHKA HOIDA.  
NAHKMANTEL ÜLL HIIRVAIKSEL TÖÖL  
LOOM LIUGLEB HILJU LÄBI ÖÖ.

MILVI PANGA  
**KÕIK ON VÄÄRT**

KÕIK TÕRUDE MÜTSID,  
KÕIK PÄHKLITE PÜKSID,  
KÕIK HERNESTE KAUNAD,  
KÕIK NEKTARIPAUNAD  
ON VÄÄRT, ON VÄÄRT,  
ET UURIDA SEEST JA PÄÄLT.

# TALULAPSED

**S**ellel lillepeenra taustaga pildil nad on – Marjaku talu lapsed emaga. Vabandust, üks laps siiski puudub. Johanna-Margit oli parajasti isa kõrval kuivati juurde sõitnud. Johanna-Margitit, koduse nimega Tups, näete kitsekarjas. See kits, kes Cärolil kōie otsas, on juhtkits Mari. Kui Mari karjamaale viiakse, tulevad teised mõkitajad ise järele.

Saagem siis ka ülejäanud lastega tuttavaks. Paremal rätsepaistes on Liis, käesolevast kuust juba VI klassi tüdruk. Kevadisel tunnis-tusel olid tal ainult viied.

Liisi kõrval on Kersti, tema kõrval Janek, siis Cärol. Cärol sai neljandasse, Janek kolmandasse klassi. Kerstil ja ema Evely süles oleval Kerlil on kooliga veel aega, aga ka neile kahele tõi see suvi kaasa saavutuse. Kerli oskab nüüd ilma suuremate toetava käeta vapralt õuel

vudida, Kersti jalgrattal aga võeti kolmas ratas alt ära. "Enam ei kuku!" kiidab Kersti ja on põmm! koos rattaga õunapuu all pikali.

## TALUTÖÖD

Marjakul haritakse üle 100 hektari põldu, kasvatatakse pullvasikaid ja sigu. Seda kōike võib nimetada suurtootmiseks, kus lapsed on kõrvaltvaatajateks. Aga iga pere elus on alati ka palju seesugust, kus laste abi vajalik ja jõukohane.

Liisil, Cärolil ja Janekil on igaühel kaks vagu maasikaid kasta ja hooldada. Kaks korda päevas viivad nad kitsed rohumaale. Öhtul on väikeste pullvasikate lautatoomine laste töö. Kevadsuvel olid neli suuremat last abiks rabarberit koristamas ja kastidesse pakkimas (rabarberipõõsaid on talul terve põllutäis). Heinatööl veeretati heinapalle kokku.

Kōik need tegemised on tähtsad tööd, seetõttu ei maksa imestada, et laste koolisõbrad, Mario ja Marika ja Lauri ja Sigrid ja Ines-Issa lähedastest Vaida alevikust sageli Marjakule lippavad ja on õnnelikud, kui saavad talutöodes osaleda. Pealegi – vaat mis tore asi – töö võib mõnikord muutuda vahvaks mänguks.

## MARJAKU LASTE KOLM ONNI

Kui see onn, mille vanaisa Heino oma vennaga poisieas ehitasid, alles oleks, võiks rääkida neljast onnist. Kuid isa Rauli kahest onnist on veel ühe vare alles. Nagu meil on alles vanade losside müürid linnamägedel.

Talu laste onniehitus on käinud talu tagaaias, põliste kuuskede all. Kōige vägevam neist on kõrgel kuuse otsas. Et sinna pääseda, tuleb kōige pealt ronida plankaia otsa. Harali kuuseoksad võimaldavad edasi tõusta. Siis tulevad kolm vaheplatvormi. Ja siis onn ise, neljakandiline ehitus, kust kogu talukrunt paistab nagu peopesal.

Kuidas need laud ja lipid, millest platvormid ja onn ise kokku klopsitud, ometi puu otsa said? Aga eks nii, et Liis andis alt kätte, Lauri ulatas edasi, Janek naelutas paika ja Mario suure poisi valvsa silmaga kontrollis, kas töö vastupidav.

Kõrgonnist mõne sammu kaugusel kuuskede all asuvat kahetoalist onni oli muidugi kergem ehitada. Seal sai seinteks kasutada vanu plaate ja planke, mida puu otsa poleks jõutud viia. Kas keegi haamriga sõrme pihta ka löi?

"Mina kaks korda," naerab Janek. Selles naerus on kindlust, et nüüd enam seesugust äpardust ei juhtu.

Laste kōige hilisem onn on aga näide sellest, kuidas vahel töö mänguks muutub.

Talu küttepuudeplatsile toodi saeveskist suur koorem plangujuppe. Isa arvas, et lastel oleks paras töö need riita laduda. Janek koos sõprade Lauri ja Marioga võtsid asja ette. No ja nägid kohe, et plangujupid on parem ehitusmaterjal kui müürikiivid. Laoti siis riida asemel kuusnurkne kindlus. Laudu leidus lähedal küluses, pandi kindlusele katus ka peale.



Siis läks poistel selleks korraks ehitamisesu üle. Järgmisel päeval Liis vaatab, klotse veel rohkesti. Kamandas poisid uuesti tööle. Ja hakkas ennenägematu onn kerkima. Nüüd on sellel kolm korrust. Sisse pääseb tipu kaudu. Selleks tuleb mööda seinu üles turnida. Ah jaa, aken on ikka ka. Kui onn valmis sai, ulatas ema sealtkaudu koogi ja teetermose, et lapsed saaksid väikse peo pidada.

## LOOMAD JA LINNUD

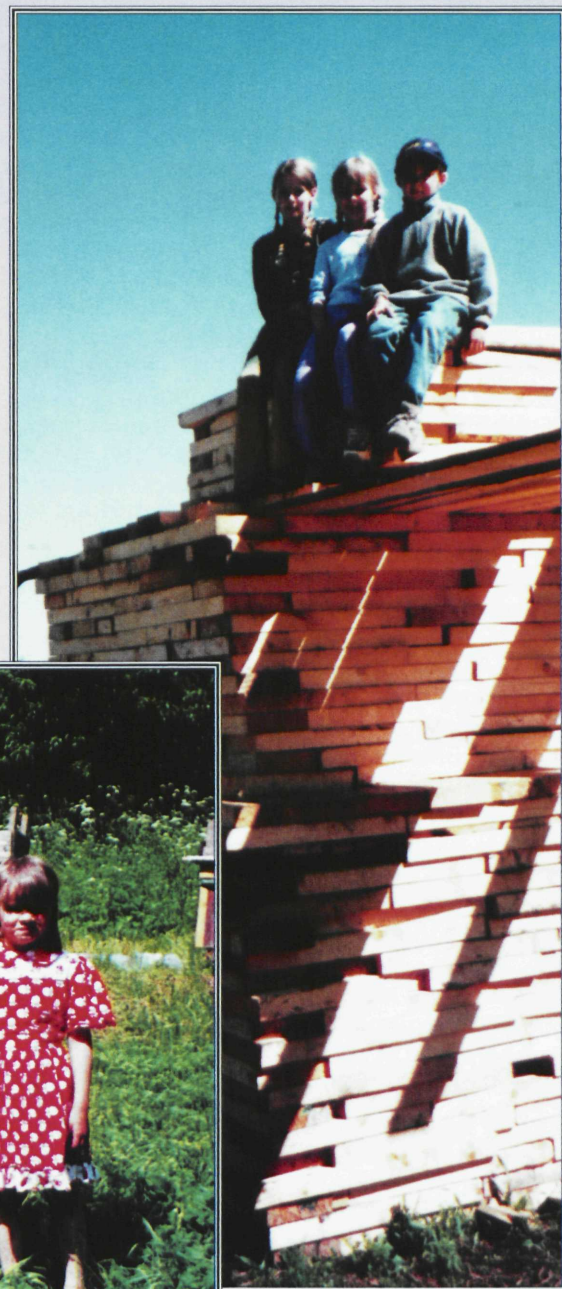
Ei ole talulapse elu mõeldav nendeta. Head koe-  
rad Tšapi ja Muta kõnnivad kõikjal laste sabas. Nemad on vabad, sest kedagi hammustama ei tiku ja hulkuma ei lähe. Kõik kokku on talus koos kahe valvekoeraks kasvava kutsikaga üheksa koera. Suur majapidamine, palju valvamist. Õuel puurides on küülikud, kellele kõik lapsed käivad võilillelehti pakkumas. Ja kanaaias on pardipojad. Kui pardipojad koorusid, sai iga laps

(peale pisikese Kerli) oma tibu. Kohe anti neile nimed. Liisil on musta sabaotsaga Tuti, Cärolil Miška, Janekil Juku, Johannal Täpi, Kerstil Miilo. Juhtkitsest Marist oli juba juttu. Peale tema on kitsi veel kolm: Lote, Loola ja Ats.

Miks ühes suurtootmistalus jannatakse nelja kitsega, võiks nüüd küsida? Vastus on lihtne. Kitsepiim on lastele kasulik. Eriti väikestele nagu Kerli.

## MIS JÄI RÄÄKIMATA

Sellest saab ruumi puudusel ainult tühise osa üles lugeda. Et soojadel päevadel käidi ikka ujumas-suplemas, et Janek istus kevadel traktoriroolis ja libistas suure põllu siledaks. Et Liis mängib flööti ja võitis eelmisel kooliaastal Vaida kooli minimissivõistluse. Et Cäroli pildid olid väljas kooli kunstinäitusel. Et Janek oli nädalapäevad Vihula mõisas poiste suvelaagris ja Liis tegi koos vanaemaga vahva kanuumatka.



Kirjutanud ja pildistanud JAAN RANNAP

# ELL

HENNO KÄO

**Ü**ks Tähestikulinna silmapaistmatuid kodanikke oli Ell. Jah, ta käis korralikult tööl nagu teisedki. Aga kogu ülejäänud aja istus kodus. Ei suhelnud ta naabritega, et nähtud teda poes ega pidudel, jalgpallivõistlusest rääkimata. Ell oli isegi nii märkamatu, et temast ei liikunud linna peal ühtegi kuulujuttu. Aga kellest pole kuulujuttu, seda pole justkui olemaski.

Kuid Ell oli ometi olemas. Ja ta ei elanud ükski. Suures ümmarguses akvaariumis oli tal kuldkala. Üldiselt arvatakse, et kalad on tummad, kuid see kuldkala oli küll väga jutukas. Tema suu liikus vahetpidamata. Tundide kaupa vaatas Ell teda läbi kumera klaasi ja luges kala huultelt sõnu, sõnu, sõnu...

Kui kala viimaks väsis ja põhjalliivale magama heitis, võttis Ell paberi ja pliitsi ning hakkas sõnu üles kirjutama. Kala sõnadele lisas ta ka enda omi. Nii sündisid luuletused.

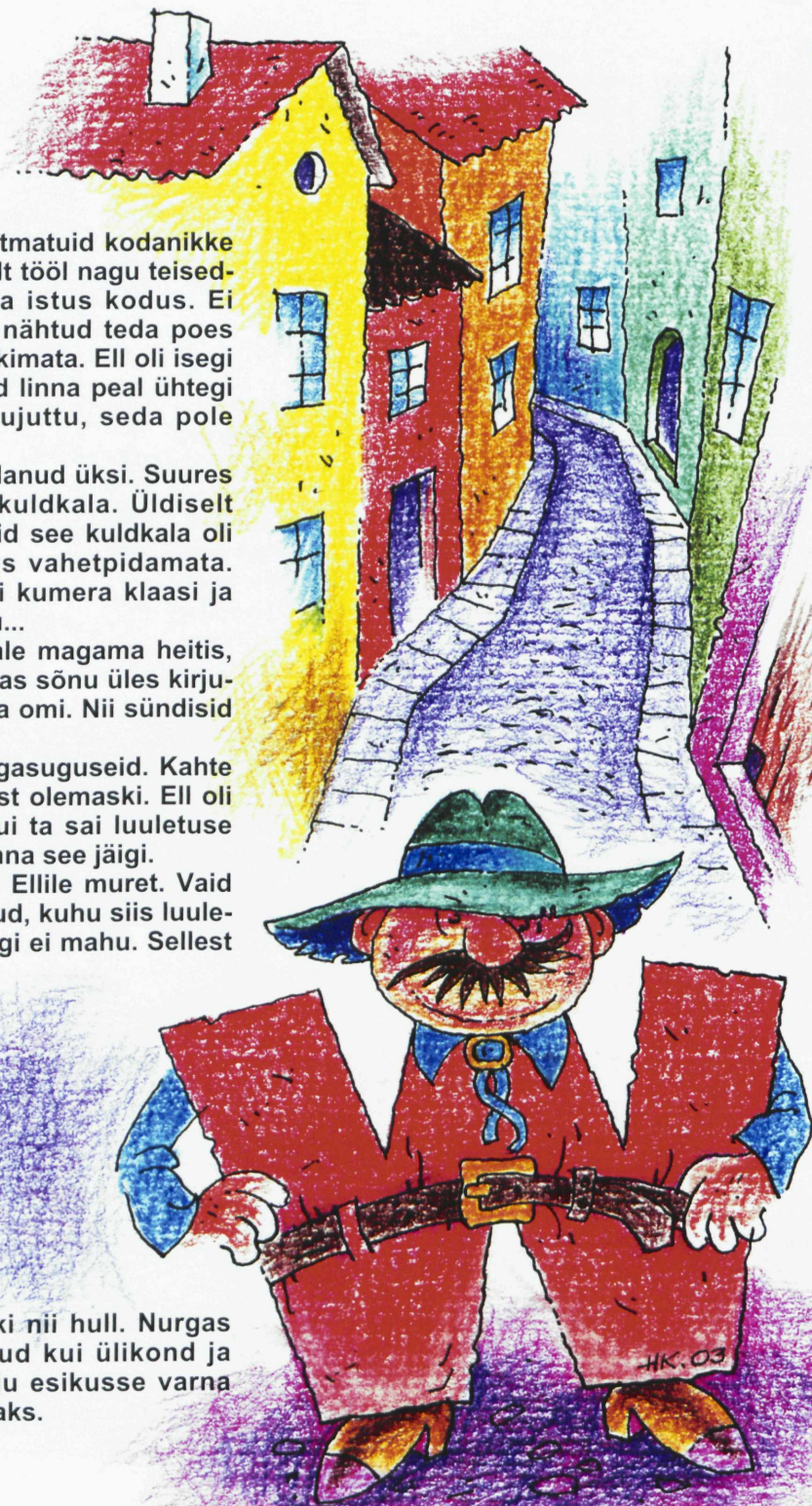
Luuletajaid on maailmas palju. Ja igasuguseid. Kahte täpselt ühesugust luuletajat pole vist olemaski. Ell oli sahtli luuletaja. See tähendab, et kui ta sai luuletuse valmis, pani ta selle sahtlisse. Ja sinna see jäigi.

Sahtel hakkas täis saama. See tegi Ellile muret. Vaid üks sahtel tal ju oligi. Ja ta ei teadnud, kuhu siis luuletusi panna, kui sahtlisse enam ühtegi ei mahu. Sellest murest sündis veel üks luuletus:

*Sahtlis pole ruumi,  
luuletusi kuumi  
rohkem küll ei mahu,  
see ei anna rahu.*

*Aga kui on nohu,  
võtad nohurohu,  
mahub või ei mahu,  
nohust saad sa rahu.*

Ell vaatas toas ringi. Asi ei olnudki nii hull. Nurgas seisis riidekapp. Seal polnud muud kui ülikond ja kaabu. Kui häda käes, võis need ju esikusse varna riputada. Ja hakata riidekapiluuletajaks.



# VEE JA KAKSISVEE

HENNO KÄO

**V**ee pidas end peeneks poisiks. Tähestikulinnas leidis muidugi peenemaidki. Aga ükski neist ei saanud uhkeldada sellega, et oleks altpoolt ikka peenemaks läinud nagu Vee. Peenel poisil olid ka peened kombed. Ta peab oskama istuda ja astuda, rääkida ja vait olla. Seda kõike Vee oskas. Aga kõige paremini oskas peen poiss kelkida. Kogu Tähestikulinna rahva oli Vee jõudnud ära tüüdata jutuga, et tal on Ameerikas rikas onu. Suur ja paks. Miljonär ja puha. Ja et kohe-kohe tuleb see onu talle külla. Ja nüüd oligi ameerika onu platsis. Juba tükk aega. Tegelikult oli ta alati kohal olnud. Ja ta ei kavatsenud siit enam kuhugi minna.

Ameerika onu nimi oli Dablju W. Kaksisvee. Et see on kole pikk ja keeruline, hüüti teda ainult Kaksisveeks. Erilise suurusega onu küll silma ei paistnud, kuid laiust tal oli. Ja kõvasti. Tihti kippus ta laiama ka oma päritolu, raha ja rikkusega. Tähestikulinnas aga arvati, et tegelikult pole tal õieti ei seda, teist ega kolmandat. Mida kaksisveel aga piisavalt leidis, oli tembutamislust. Tema lemmiknali oli tänaval tiritamme kasvatada. Kui ta seal seisis, jalad taeva poole, aeti teda muidugi Emmiga segi. Astuti ligi, tere-tati kui Emmi ja aeti juttugi nagu Emmiga. Ja see tegi Kaksisveele pööraselt nalja. Hädavaevu suutis ta naeru pidada. Peenel poisil Veel oli pidevalt tööd – teda läheb ju tarvis lugematutes sõnades. Kuid ega mul Kaksisveele küll eriti tööd anda ei olnud. Eesti keel saab ju ilma tematagi suurepäraselt hakkama. Aga ta ei hoolinudki tööst. Töö on lihtrahva lõbu, ütles ta ikka. Nojah, nime järgi otsustades kuulus Dablju W. Kaksisvee ise küll kole keerulise rahva hulka.



# KOLLASE

AINO PERVIK

# AUTOPÕRNIKA OMA RAHA

**A**utopõrnikal oli natuke raha ka. Autopõrnikal oli üks kümnesendine ja üks kahekümnesendine. Kokku kolmkümmend senti. Need jäid talle, kui perenaisel kord peenrahakott käest kukkus ja rahad kõik laiali veeresid. Muist münte libisesid istme ja seljatoe vahele, kust neid oli raske kätte saada. Perenaine ütles:

"Las need ollagi sinu rahad!"

Autopõrnikal oli muidugi päris oma rahade üle hea meel, ehkki ta ei teadnud, kuidas neid istme ja seljatoe vahelt välja võiks urgitseda, kui peaks vaja minema. Ega kolmkümmend senti nii väga suur raha ei ole. Sellel on väärtust ainult siis, kui see millegi eest maksmisel puudu jääb.

Praegu jäi puudu just kümme senti.

Autopõrnika perenaisel oli vaja maksta parkimistasu. Ilma maksmata ei saanud

autopõrnikas parklast välja. Kollane autopõrnikas oli parklas vangis.

Asi oli täitsa paha.

Autopõrnikale ei meeldinud sugugi keset igavat parklat pahurate autode vahel kinni istuda. Perenaisel aga oli kiire nagu alati. Autopõrnika perenaine oli ajakirjanik. Ta pidi jõudma ennelõunal veel kolmest kohast läbi tormata ja märkmeid teha, et hiljem saaks lugu kirjutada.

Üks koht oli oluline pressikonverents, kuhu ei tohtinud hilineda, sest hilinejaid ei lastud konverentsiruumi sisse. Teine koht oli üks kool, kus keegi laps oli ülemaailmsel joonistusvõistlusel esimesele kohale tulnud. Lapsega tuli teha intervjuu. Kolmas koht oli mingi naljakas auk, mis oli öösel teadmata põhjusel tekkinud keset lasteaia mänguväljakut. Arvati, et see võiks olla ufode tekitatud auk. Augu vastu valitses kõikjal väga elav huvi,

sellest tuli tingimata ajalehes kirjutada. Et lugu saaks hästi põhjalik, oli vaja rääkida inimestega, kes lasteaia lähedal elasid ja võisid olla midagi tähele pannud.

Ja nüüd oli perenaine liiga kauaks poodi jäänud. Parkimise aeg oli pikemaks läinud ja tasu maksmisel tuli kümme senti puudu.

Kollase autopõrnika perenaine oli poes äkki märganud lilledega suvekübarat. Kohe sai ta aru, kui väga on tal seda kübarat vaja. Kübara ostmiseks oli perenaisel raha järel täpselt sendi pealt. Kuid ta ei arvanud, et kübara passimise ja ostmisega läheb nii kaua aega, et parkimise eest tuleb juurde maksta.

Perenaine lootis, et tal on autos jaki taskus veel mõned sendid. Kuid jakitaskud olid tühjad.

Kõige hullem oli see, et aeg muudkui jooksis ja parkimistasu üha kasvas.

"Me võiksime minu raha võtta," pakkus kollane autopõrnikas.

"Seda ei saa ju kätte," ohkas perenaine.

"Ma püüan ennast hästi kokku tõmmata," ütles autopõrnikas ja hingas sügavalt välja. Nii sügavalt, et tal hakkas pea ringi käima ja silmade ees lõi virvendama.

Perenaine pistis käe polstri vahele.

"Katsu veel natuke koomale võtta," ütles ta.

"Mu sõrmed juba puudutavad su raha."

Autopõrnikas pressis endast viimase hingeraasukese välja. Juba löid autouksed ragisema. Niivõrd oli autopõrnikas ennast kokku tõmmanud.

"Käes!" hüüdis perenaine.

Autopõrnikas tõmbas hinge jälle sisse tagasi.

Autopõrnika perenaine võttis käe polstri vahelt välja.

"Sa kujuta ette!" höiskas ta. "See on ju tervelt ühekroonine münt! Millal see meil istme vahele veeres?"

Autopõrnikas ei mäletanud. Aga see polnudki tähtis. Oluline oli hoopis see, et perenaine sai parkimistasu ära maksta ja autopõrnikas oli vaba! Sendidki jäid alles.

Kollane autopõrnikas ja tema perenaine jõudsid lähedasti igale poole ja perenaisel oli kogu aeg ilus lilledega kübar peas.



KALJU SAABER

# LAISKÜDI JA VIRKÜDI

**V**anadest aegadest teada puha, et üks laps olla üdini virk. Teine, näh, jälle üdini laisk. Rahvalauludeski on aina virgad või laisad – meist, keskeltläbi virk-laiskadest, suurt juttu ei tehta.

...Laisküdil polnud laisklemisega mingit raskust, laiskus vajus nagu iseenesest mütsiga peale. Justkui sajakas tihe udu ilusal hommikul maha. Sel tunnil ei laula linnudki. Nende viisid on vati sees. Laisküdi on rahul. Ärgu nad laulgu jah, see on nagu äratuskella plärin. Ükskõik kui meeldiva häälega kelli välja ei mõelda ega müüda, ikka on nad Laisküdile ütlemata vastukarva.

"Kuula, kui ilusa meloodiaga see on," lausub ema poes kümnenda kella juures.

"Ilus või mitte, aga äratuskell jääb äratuskellaks, mamma," kostab poiss. Ja ei saa salata, et see targalt öeldud pole.

Laisküdi kaisutas oma liivakollase püüriga sulgpatja ja sosistas: "Lenda, mu võlupadi!" Padi lendas, Laisküdi aga võis pead tõstmata näha kõike, mis linnas sel hommikutunnil toimub. Linn kees nagu katel: autod kihutasid, foorid vahetasid rütmiliselt tulesid, inimjõed voolasid. Laisküdi märkas sedagi, kuidas üks kangesti tema moodi poiss kooli tõttab. See pilt oli eriti vastik.

"Kas see põnn läheb ja jääb täna kogu päevaks kooli?" imestas ta. "Pealegi on kell nii vähe..."

"Kell on hirmus vähe, kui teda ülepea on," kinnitas kuulekas padi.

"Minul võiks täna kerge gripp olla," leidis peremees.

"Kergemat sorti gripp on suurepärase mõte,

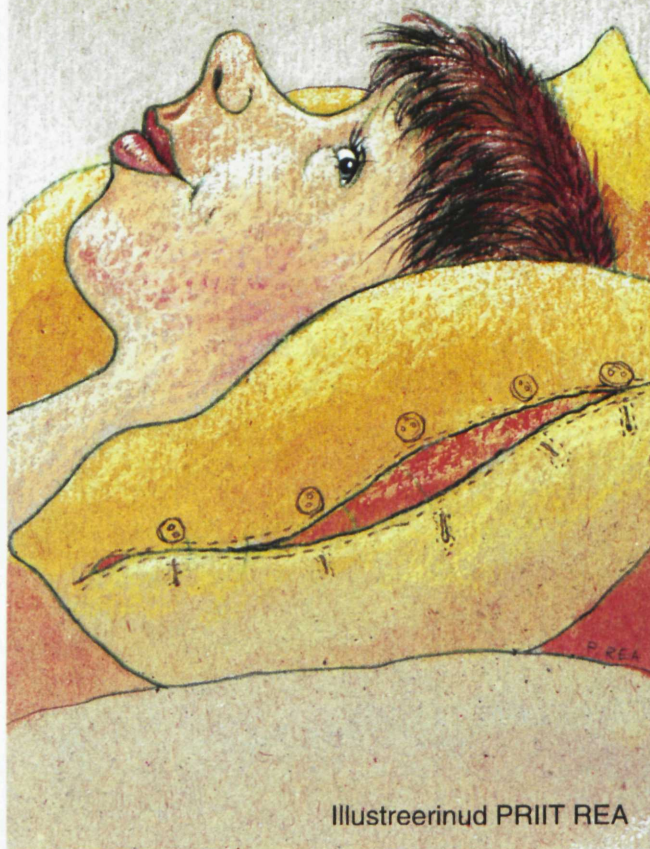
boss," lipitses padi. "Teeme ära."

"Aga enne puista sellele agarale sellile natuke Laisküdi võlusulgi," käskis Laisküdi. "Vastik vaadata, kui mõni nunnu kooli minnes või pükstest välja poeb." Ning kuulekas võlupadi sülgas paraja punnsuutäie udusulgi alla Virküdile kaela.

Virküdi kompas nagu pime kätega, kaldus kooliteest kõrvale ning jäi mänguasjade poe akent vahtima. Oli seal alles vahvaid kanne! Ja kui poleks olnud, oleks Virküdi neid ikkagi imetlenud: Ta oleks poodigi läinud, paraku polnud mänguasjade poed sel varasel tunnil avatud. Ent ajalehekiosk oli ammuilma lahti, sealt võis nii maiust kui sädelevaid kleepse osta. Ega kool jänes ole, et eest ära jookseb!

"Tubli, Virküdi," võidutses Laisküdi ning kamandas: "Ja nüüd mine uude kaubamajja!"

"See, boss, on nagu labürint," ehmus kuulekas



Illustreerinud PRIIT REA

võlupadi.

"Muidugi on, sealt ei tule ükski elav hing päeva jooksul enam välja," teadis Laisküdi.

Aga Virküdi ostis kioskist kõigest piparmündi-maitselisi kurgukomme ning asus taas kooli poole triivima.

"See jonnakas ja kitsi põnn käib mul juba närvidele," pahandas Laisküdi ja käskis: "Võlupadi, puista talle veel sulgi ning lisa kalamaksaõli." Kalamaksaõli lõhnal ja maitsel, teadagi, on haruldane omadus virgemadki lapsed rivist välja lüüa.

"Kool on niigi üks vastik koht, ja täna haiseb siin veel kalamaksaõli järele," leidis Virküdi ninaga nuhatades ning keeras otse kooli trepil kannalt ringi.

Nüüd oli siililegi selge, et Virküdi täna kooli ei jõua. Mehike seadis muretud sammud kesklinna kaubamaja poole. Virküdi lähenes peagi sõiduteele ning kavatses vasakule-paremale vaatamata sealt üle marssida.

Kelm võlupadigi läks ähmist puheville.

"Ta...võib auto alla jääda, kas sa siis ei näe?"

"Iga päev jääb keegi auto alla, mis mina sinna teha saan, lase mul magada," ümises Laisküdi. Sel hetkel torkas padi teda terava sulerootsuga põske ning hüüdis mitte just uinutaval moel: "Anna käsk! Muidu jääb Virküdi auto alla. Ja see Virküdi oled sina ise, kui sa veel Laisküdiksid polnud saanud. Ruttu, sa saadad iseend surma! Ma näitan sulle ju vana videot..."

"Mis...!" karjatas Laisküdi. "Palun, ära lase mul auto alla jääda! Tee ometi midagi!"

Juba poetas padi all tormavatele autodele ohtralt unesulgi. Mootorid surid kohe välja, Virküdi ei mõelnud enam mänguasjadele ega uuele kaubamajale, vaid pistis tagasi kooli poole punuma, et mitte esimesse tundi hiljaks jääda.

"Neid rumalaid virku on üsna liigutav vaadata, eriti iseennast," ohkas Laisküdi voodist tõustes. Ta oli seda kõike ainult unes näinud! Ometi tunnistas ta laubalt hirmuhigi pühkides: "Sedasi tuleb lõpuks endalgi jälle tahtmine kooli minna."

Ja ta jõudis veel.

## JÄLLE KÄES ON KOOLIAEG

**M**ina käin Riidaja koolis. Kaisukaru sest ei hooli. Õpin, laulan, kirjutan, peas ma mõtteid mõlgutan.

Suureks saades tahan ma, tarkust juurde korjata. Olla tark ja suur ja visa nagu minu kallis isa.

Mõtlen: mitu aastat veel pean ma käima kooliteed? Millal lõpeb põhikool, rääkimata ülikool?

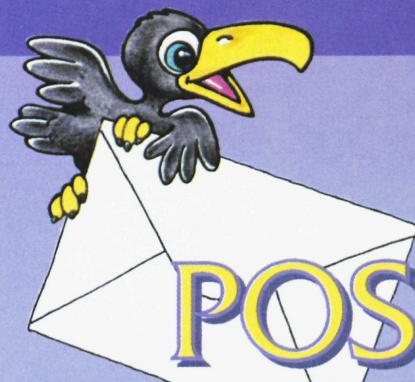
Ja kui olen juba tööl, vahel ikka lahti lõõn esimese klassi pildid, kus on sõbrad, õps ja Sigrid.

**STEN VENDIK**  
Riidaja Põhikool

## RÕÖMUS PERE

**M**ina käin ühes toredas väikeses koolis. Meie klass on ka väike, aga hästi tore. Meie klassile meeldib väga näidelda ja siis mängib ka meie õpetaja kaasa. Meile meeldib väga laulda ja tantsida, me kõik õpime plokklööti mängima. Hea, et seda õpetab meie oma õpetaja. Me oleme üks suur esimese klassi pere kellest sügisel saab juba rõõmus teise klassi pere.

**AVE HIEMÄE**  
Suuremõisa Põhikool



# POSTIPAUN

## JÄLLE KÄES ON KOOLIAEG

### KOOLIMAJA ON HÄSTI PÕNEV

**M**eine kool asub lossis, mis on 250 aastat vana. Kool on selles lossis juba 85 aastat. Minu klassiruum on vanas härraste söögisaalis. Koolimaja on meil hästi põnev. Selles on häid võimalusi peitupugemiseks. Võib isegi ära eksida. Minule meeldib see kool väga. Olen rõõmus, et õpin just lossikoolis.

**RIIGO- KERT KREEGI**  
Suuremõisa Põhikool

### MAAL JA LINNAS

**M**ina käin koolis Kärldlas, aga elan maal. Sügisel lähen teise klassi. Kärldla linnas elavad vanaema ja vanaisa. Kõige ilusam koht Hiiumaal on minu meelest Tõrvanina rand.

**ALVAR VIIN**  
Kärldla Ühisgümnaasium

### ALGUL KARTSIN

**K**ui ma kooli tulin siis kartsin. Aga kui ma juba teist nädalat olin, ma enam ei kartnud. Olin üsna rõõmus. Mulle meeldib koolis käia, sest mul on seal palju sõpru. Mulle meeldivad tööõpetuse tunnid ja kehalise tunnid. Ma tahtsin saada Markust pinginaabriks. Nüüd istumegi koos. Koolis on tore.

**INGMAR MÄEOTS**  
Kadrina Keskool

### KLASSIS LAPSED LAHEDAD

**L**imad on meil jahedad, klassis lapsed lahedad, kooli tulles rõõmuga uhkelt tere hõikavad. Pärast aga kooliteel meenub ikka veel ja veel, kellel oli lõbus meel, kellel aga silmad vees.

**KERT ALLIK**  
Elva Gümnaasium



### SÜGIS

**T**uul puhub valjult ja päike ei sära, linnud, mu sõbrad, lendavad ära. Õues on röske ja õues on jahe, mängida pole seal enam nii lahe.

Tuju on nukker ja meel on mul mõru, taskusse poetan ma tammetõru! Lehed on puul ja lehed on maas, kaunis sügis on saabunud taas.

**KRISTJAN JOOST**  
Elva Gümnaasium

### AASTAAJAD

**S**uvi, sügis, talv, kevad, oh, kui toredad on nemad. Suvel ujun, võtan päikest, vahel õues lööb ka äikest. Sügis see on marjaaeg, värve täis on kogu aed. Talvel teeme lumepalli, kaelas kannan pikka salli. Kevadel on rõõmus meel, Päike paistab meie teel.

**REELIKA VALLAS**  
Jõhvi Gümnaasium

# ÄMBLIK KUSTI

TIIT SEPA

**E**las kord väike ämblik. Ämbliku nimi oli Kusti. Ta elas laeliistu taguses praos. Seal oli tal mugav korter, mille ainukeseks puuduseks oli see, et vee järele tuli minna katuserenni. Õnneks ei olnud sinna väga palju maad.

Ämblik oli jäänud üksi, sest üks ahne pääsuke oli tema kalli kaasa nahka pannud. Sellest hoolimata ei olnud Kusti pääsukese peale pahane, sest vana ja tark ämblik teadis, et elul on oma seadused ja sinna ei saa midagi parata. Kusti elas vaikselt oma ämblikuelu edasi. Aeg-ajalt kodus ta kavalaid võrke toanurkadesse ja püüdis kärbeid, kuid sellest saagist jäi väheseks. Et mitte tühja kõhtu kannatada, käis ämblik tolmuraha eest kauplusest toitu juurde ostmas. Ükskord kaebas ta poodnikule:

"Mul on üksi nii igav elada."

"Sa otsi endale uus kaasa," arvas Kaval Kilik.

"Sul lihtne öelda," pomises Kusti. "Kust kohast ma seda uut kaasat võtan?"

"Noh, see on juba sinu mure."

Kusti maksis kauba eest, haaras toidukoti kaenlasse ja vudis koju tagasi. Oma urgu jõudes ja õhtust süües hakkas ta mõtisklema:

"Uut kaasat oleks tõepoolest vaja."

Nii hakkaski Kusti uue kaasa järele ringi vaatama. Kes siis sobiks ämblikule kaasaks? Ega see nii lihtne olnudki. Viimaks langes Kusti valik kärbes Katrinile. Kusti triikis oma uhke võrkülikonna ära, pani kõigi kaheksa jala otsa saapad ja läks kärbele kosja. Kaasa võttis ämblik terve kimbu hallitust. Küllap maitseb see Katrinile hästi.

"Tule mulle kaasaks," laskus ämblik kombekalt kolmele jalale ja ulatas kärbele hallitusekimbu.

"Mis? Kus? Kes? Prrrrrrrrrrr...," pabistas kärbes. Ta kartis ämblikku.

"Kõigepealt pean ma teada saama, kas kärbes mulle ikkagi sobib," mõtles ämblik Kusti. "Mina olen teatavasti ämblikulaadne, aga tema tavaline putukas-mutukas. Ma pean tema jalad üle lugema."

Ämblik Kusti haaras minestuse äärel oleva kärbe kaenlasse ja hakkas lugema. Esialgu sai ämblik jalgade arvuks kuus. Kärbes ärkas ja hakkas siputama. Kusti luges jalad uuesti üle. Nüüd sai ta nende arvuks juba kaksteist. Hetk hiljem kakskümmend neli. Neljandal katsel nelikümmend kaheksa. Rohkem ämblik ei üritanud pruudi jalgu lugeda. Ta oli juba kindel, et kärbes talle kaasaks ei sobi.

"Ta on vist saajalgne. Niipalju mul küll raha ei ole, et talle kogu aeg saapaid osta," otsustas ämblik, ja läks kurvalt oma laeprakku tagasi.

Illustreerinud PRIIT REA

P.Rea

# PARDIEMAND JA PARDIISAND

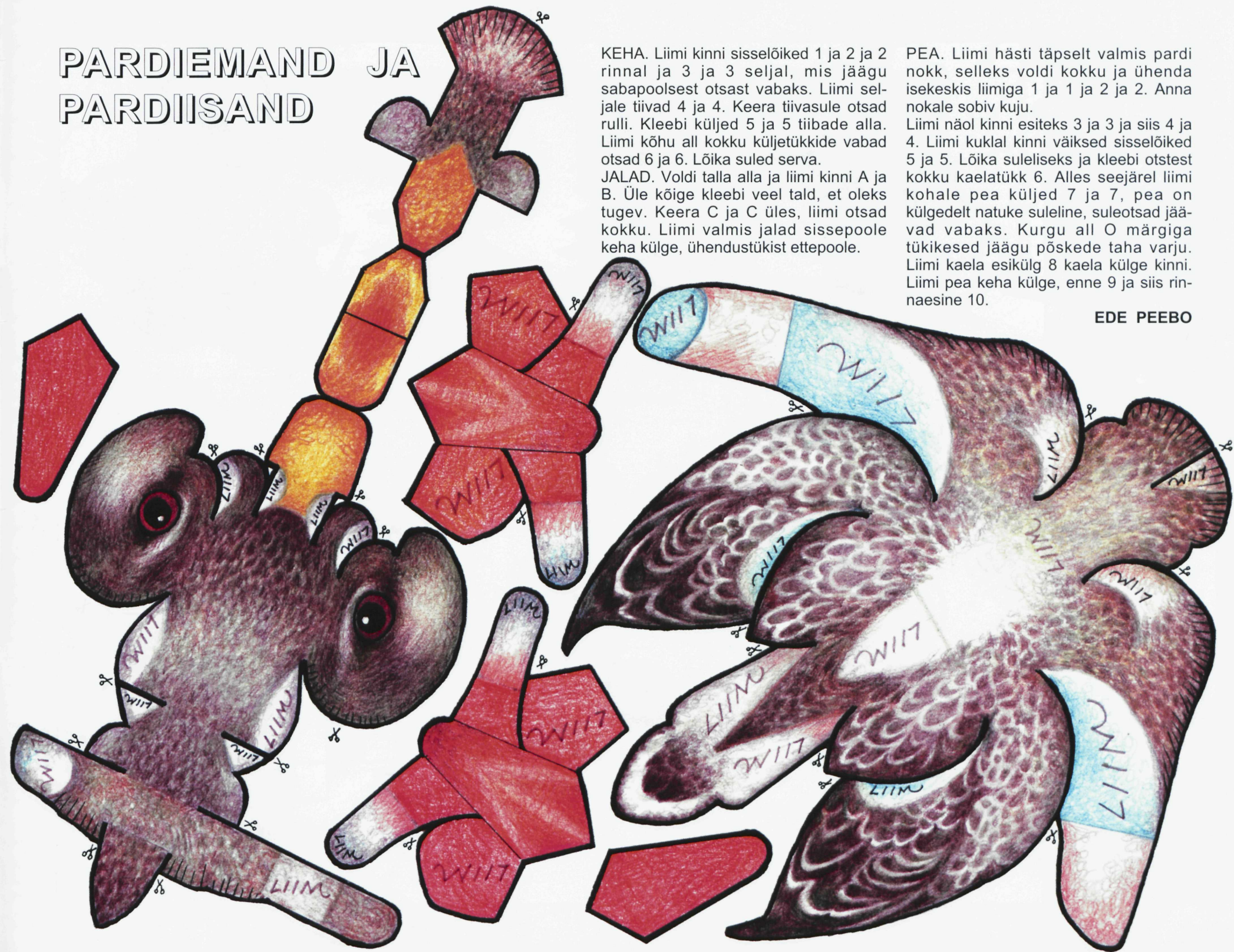
**KEHA.** Liimi kinni sisselõiked 1 ja 2 ja 2 rinnal ja 3 ja 3 seljal, mis jäägu sabapoolsest otsast vabaks. Liimi seljale tiivad 4 ja 4. Keera tiivasule otsad rulli. Kleebi küljed 5 ja 5 tiibade alla. Liimi kõhu all kokku küljetükkide vabad otsad 6 ja 6. Lõika suled serva.

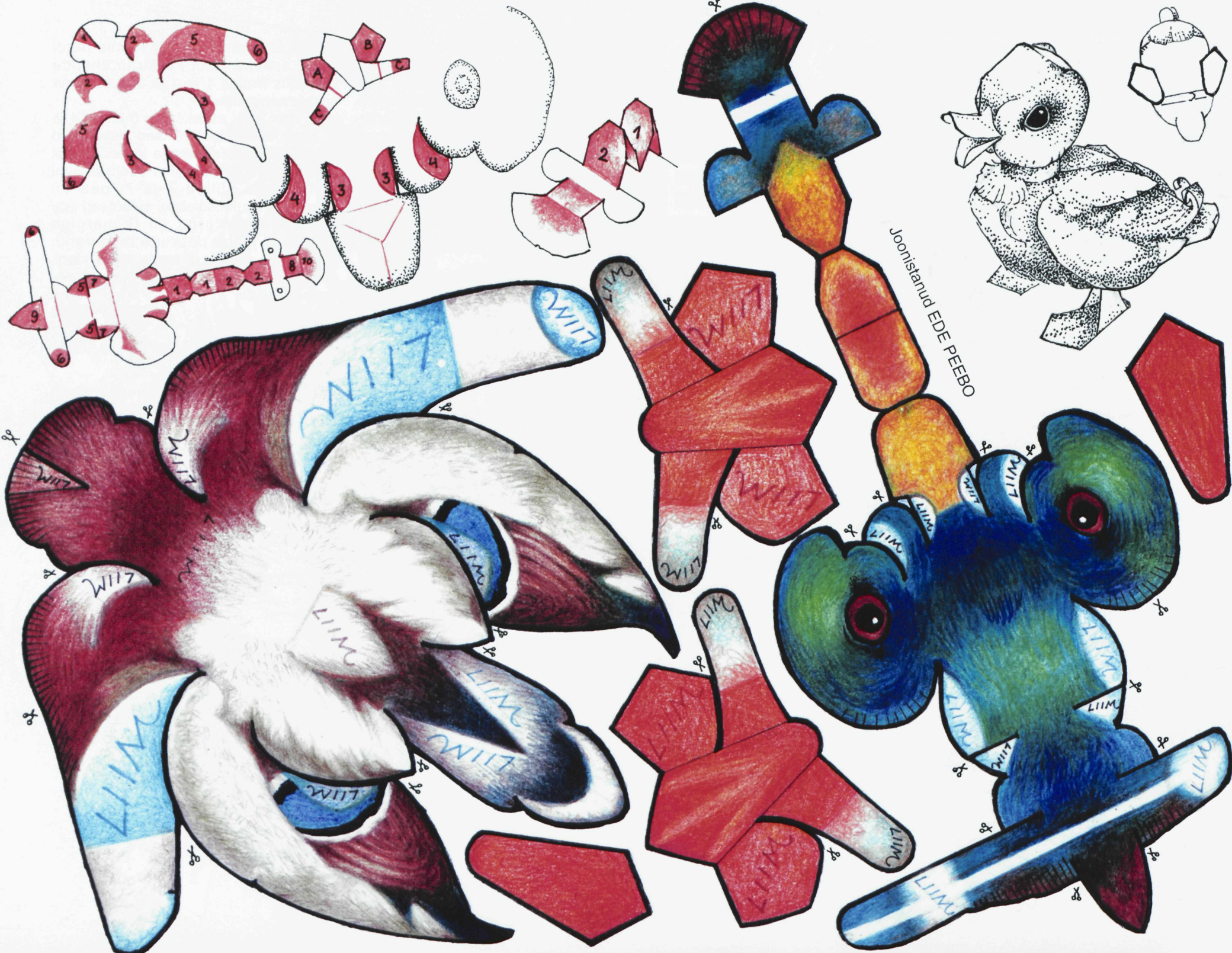
**JALAD.** Voldi talle alla ja liimi kinni A ja B. Üle kõige kleebi veel tald, et oleks tugev. Keera C ja C üles, liimi otsad kokku. Liimi valmis jalad sissepoole keha külge, ühendustükist ettepoole.

**PEA.** Liimi hästi täpselt valmis pardi nokk, selleks voldi kokku ja ühenda isekeskis liimiga 1 ja 1 ja 2 ja 2. Anna nokale sobiv kuju.

Liimi näol kinni esiteks 3 ja 3 ja siis 4 ja 4. Liimi kuklal kinni väiksed sisselõiked 5 ja 5. Lõika suleliseks ja kleebi otstest kokku kaelatükk 6. Alles seejärel liimi kohale pea küljed 7 ja 7, pea on külgedelt natuke sueline, suleotsad jäävad vabaks. Kurgu all O märgiga tükikesed jäägu põskede taha varju. Liimi kaela esikülg 8 kaela külge kinni. Liimi pea keha külge, enne 9 ja siis rinnaesine 10.

EDE PEEBO



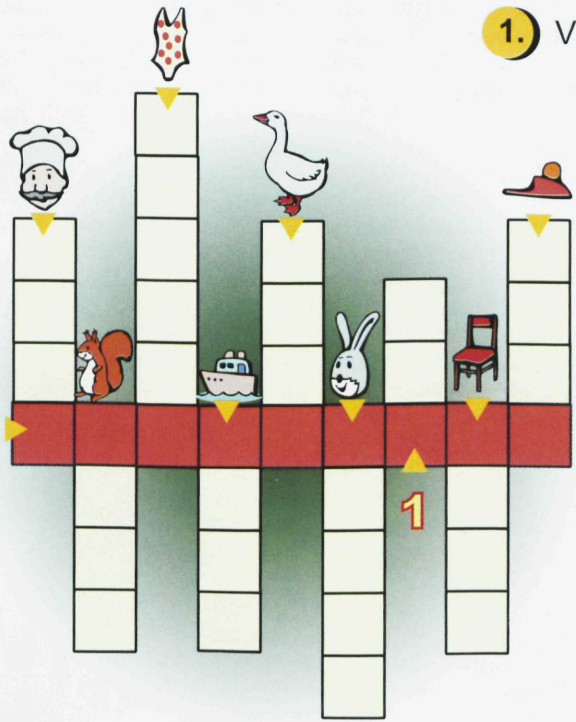


Joonistatud EDE PEEBO



Joonistanud EPP MARGUSTE

1. Võrdle pilte ja leia 5 erinevust



2. Lahenda ristsõna



3. Mis sõna saad, kui paned kõrvalolevad tähed õiges järjekorras lünkadesse?

4. Missugune tükk sobib auku?

PERIODIKA AS  
Lasteajakiri  
**TÄHEKE**  
Asutatud jaanuaris 1960  
Ilmub kord kuus



Toimetuse address:  
Pärnu mnt 67a  
10134 Tallinn



Peatoimetaja  
**ELJU SILD**  
tel 6 463 697

Vanemtoimetaja  
**JAAN RANNAP**  
tel 6 463 697

Kunstiline  
toimetaja  
**PRIIT REA**  
tel 6 463 697

Tähekest saab  
tellida  
otsekorraldus-  
lepinguga  
[www.tellimine.ee](http://www.tellimine.ee)  
või tasuta tel.  
08002444  
faks: 6616 089  
e-mail  
tell@tallpost.ee  
tel 6257319



ESIKAANE  
JONISTAS  
MADE  
BALBAT



Kirjutanud ja joonistanud PIRET MILDEBERG

# Kunstnik TERE! Karla

Täna ei kohtu me ennenägematu looma ja võhivööra värviga. Täna maalime vanade tuttavate guaššvärvidega hästi tuntud piimalooma – lehm Lilli. Lehmadeta poleks sinul jäätist ega vanaemal koort kohvile, isa ei saaks juustuvõileiba ja emal oleks hapukooreta raske lõunasööki valmistada.

Hapukoor meenutas mulle valget guaššvärvi ja seepärast valisingi Lilli portree maalimiseks guaššid.

Guaššipintslid on tugevamate karvadega kui örnad akvarellipintslid, värv ise on paksem ja seda "tõstad" korraka rohkem paberile.

Maalimine toimub nagu ikka – enne suurema pintsliga suured pinnad, siis peene teravaotsalisega detailid (pisemad ja täpsemad osad).

Malbe ja ujeda Lilli maalimisel kasutasin üht kavalat nippi. Guaššid purkides on väga ereda- ja tugevavärvilised. Minu nipp on see, et enne aluspaberile kandmist "murdsin" värvid ära, see tähendab segasin papptaldrikul peaaegu kõik kasutatud värvid valgega läbi (hapukoor!). Must on muidugi otse purgist. Valget, rohelist ja kollast segades sain palju örnu ja mahedaid toone. Nii erinebki Lilli portree tavalistest jõulistest eredavärvilistest guaššmaalidest.

Lehmatädi ilusa mustvalge naha sain maalida värvilisele aluspaberile, sest guaššid on kattevärvid, need ei "kuma läbi" nagu vesivärvid. Iga uus värvikiht katab alumise täiesti. Kui eelmine värv on kuivanud, saad vabalt maalida ka valgega mustale.

Sageli nimetatakse guašše ka plakativärvideks – need on kirkad ja äratavad tähelepanu. Ent plakatit, mis peab vastu ka õues ega voola esimese vihmahooga laiali, ära maali guaššidega vaid nende nooremate sugulaste – tempera- või vinüülvärvidega. Need kivistuvad peale kuivamist ega karda siis enam vett. Seda omadust pea hästi meeles, keera alati purgile või tuubile kork kohe peale ja pese pintslid jooksva vee all puhtaks. On aga guaššipurk lahti ununenud ja värv kivikamakaks kuivanud, saad viga parandada. Vala värvile vesi peale, keera kork kinni ja järgmisel päeval saad värvi jälle kasutada.

No nii! Proovi siis sinagi oma järgmisel guašši-maalil "värve murda" – sega kõik tarvitavad värvid ühe värviga läbi. Veidi valget, punast või kollast igas värvis annab huvitava tulemuse. Ebaõnnestunud katsetuse saad uue värviga kinni katta, uuesti üle maalida, kuni tulemusega rahule jääd.

Järgmisel korral läheme notsu Norbertile külla. Ta on ammu kutsunud.

